

ROBINSON

noviny pro děti každého věku

zdarma

svět dětí

Nemusíte se vydávat na dalekou cestu, abyste pomohli dětem, které to potřebují nejvíce. Zakoupením jednoho z našich Dárků pro život jim věnujete skutečné humanitární pomůcky, které zachraňují životy. Darovat můžete léky, stany, očkovací látky, výživové přípravky a mnoho dalších předmětů, které strádajícím dětem dají šanci na lepší život.

Dárky, které zachraňují životy

V podobě certifikátu s osobním věnováním se Dárky pro život také osvědčily jako ideální dary na poslední chvíli pro přátele a blízké, které je potěší a zároveň pomohou dětem, které to potřebují nejvíce. Udělte mamince, tatínkovi, paní učitelce nebo svým přátelům radost dárkem, který má opravdu smysl a nebude jen chytat prach na polici.

Vyberte si svůj Dárek pro život a začněte pomáhat ještě dnes.

Po zakoupení dárku z eshop.unicef.cz/darky-pro-zivot/ si můžete certifikát stáhnout on-line, vyzvednout v prodejně UNICEF v Praze, nebo si jej nechat zaslat poštou. My už jej za vás dodáme z centrálního skladu v Kodani přímo do jedné ze 193 zemí, kde UNICEF pomáhá.

Darujte zdravé dětství

Osmadvacetiletá Lucy Yona mohla díky podpoře dárců vzít svého čtyřměsíčního syna Amina do zdravotnického centra v Jižním Súdánu, kde ho naočkovali proti dětské obrně, záškrtu, černému kašli, tetanu a hepatitidě typu B. „Mám celkem pět dětí a všechny jsou očkovány, stejně jako všechny děti v mém sousedství. Kromě jednoho, a to je teď ochrnuté. Nejsem si jistá, co je to za nemoc, ale myslím si, že by se to nestalo, kdyby bylo očkováno,“ říká Lucy. Jejím nejstaršímu dítěti je deset let, Amin je nejmladší.

Jižním Súdánem dlouhá léta zmítají konflikty a jen 44 % lidí má vakcinaci na nemoci, proti kterým se u nás očkuje běžně. UNICEF v zemi podporuje imunizaci všemi způsoby – školí zdravotnické pracovníky, dodává očkovací látky spolu se stříkačkami a instaluje chladicí zařízení na vakcíny.

V minulém roce UNICEF s vaší pomocí dodal 1,9 miliardy dávek vakcín do celkem 102 zemí světa. Sto dávek kombinovaného očkování proti tetanu, záškrtu a černému kašli lze pořídit za 534 Kč (eshop.unicef.cz/darky-pro-zivot/ockovani-proti-tetanu/). Tyto dětské nemoci jsou smrtelné, ale s pomocí vakcíny jim lze snadno předjet. Děkujeme!

Darujte šanci na budoucnost

Podpora dárců umožnila vzdělávání jedenáctileté Pieretté Tapsale z Mory, nejsevernější provincie Kamerunu. Je handicapovaná, ale díky UNICEF má možnost učit se ve speciálním programu inkluzivního vzdělávání. Miluje psaní a chce se stát lékařkou.

I díky vám mohou mít děti v tomto programu školní batoh, křídly, tužky a sešity. Také mají možnost psychosociální podpory.

V minulém roce jsme s vaší pomocí dodali školní pomůcky a výukové materiály 43 milionům dětem na celém světě. Za 764 Kč lze pořídit kompletní výbavu do školy pro 3 děti

pokračování na str. 2

www.unicef.cz

Blíží se vánoční čas pohody, lásky, rozbalování dárečků, čas, kdy myslíme na druhé. I když se to někdy nemusí tak zdát, máme se u nás dobře a většina netrpí nedostatkem. Jinak je tomu na jiné straně zeměkoule. A přitom stačí tak málo, abychom i dětem v chudých zemích udělali radost.

Bez pitné vody se nedá žít

Nedostatek pitné vody je jedním z největších problémů, kterému děti ve světě čelí. Každý třetí člověk na světě nemá přístup k bezpečné pitné vodě a 4,2 miliardy lidí na světě nemá přístup k hygienickému zázemí. Organismus nejmenších dětí je přitom na nedostatek zdravotně nezávadné vody obzvláště citlivý.

Každý den umírá na nemoci přenesené znečištěnou vodou 814 dětí ve věku do pěti let. Situace je kritická zejména v oblastech ozbrojených konfliktů a přírodních katastrof, při kterých dochází k poškození, nebo dokonce zničení životně důležitých vodních zdrojů. Závažná voda si ročně vyžádá 20krát více dětských životů než války.

Jak pomáhá UNICEF?

V nejhudších zemích a krizových oblastech světa UNICEF dodává tablety na čištění vody, buduje studny a veřejné vodovody jako trvalé řešení přístupu k vodě, vysazuje stromy, které v půdě zadržují více vody, instaluje nádrže na dešťovou vodu, učí místní komunity s vodou lépe hospodařit a dětem strádajícím dehydratací a infekcemi ze špinavé vody dodává orální rehydratační sůl.

21. října 2020 nesou děti v Demokratické republice Kongo kanystry s pitnou vodou do tábora Kilunga v provincii Tanganika. Pro vysídlené obyvatele ve východní části DRC Kongo je přístup k čisté vodě naléhavým problémem. Chodit pro vodu je často úkolem dětí, které pro ni vyrazí už brzy ráno. © UNICEF/Acland

31letá Claudine se svou dcerkou Valisou míří s naplněným kanystrem do vesnice Mantara v jižní části Madagaskaru. Claudine musí denně chodit 14 km, aby pro sebe a dcerku obstarala čistou vodu. © UNICEF/Andrianantenaina

Jak pomůže Váš dar?

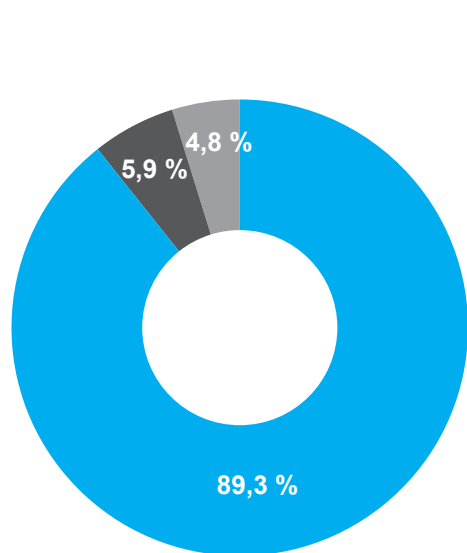
Například 451 Kč zajistí 5 000 tablet na vyčištění 25 000 litrů pitné vody.

U jednorázového příspěvku se můžete sami rozhodnout, v jaké konkrétní zemi a jakým způsobem váš dar pomůže. Finanční prostředky jsou vždy využity v souladu s účelem projektu uvedeným v popisu dané sbírky.

Práce UNICEF je financovaná výhradně z dobrovolných příspěvků našich dárců. Na programy pomoci dětem a jejich podporu jde 90 % ze získaných prostředků. UNICEF přísně kontroluje náklady spojené s jeho programy, a proto i malá částka, kterou podpoříte činnost UNICEF, bude znamenat velkou pomoc těm nejpotřebnějším – dětem. Děkujeme vám, že pomáháte!

www.unicef.cz

89,3% částky jde na přímou pomoc dětem

89,3%

Přímá pomoc dětem a podpora programů

5,9%

Provoz a management

4,8%

Investice, fundraising a koordinace

dnes čtete

1.

Pro děti i dospělé
Velké narozeniny

2.

Nejdražší kamarádka
pro život

3.

Mozaika zajímavých
textů

4.

Toulky
po jižních Čechách

Proč tolik píšeme o vodě?

Spolu se vzduchem, resp. zemskou atmosférou, tvoří základní podmínky pro existenci života na Zemi. Za normálních okolností je to bezbarvá, čirá kapalina bez zápachu, v silnější vrstvě namodralá. V přírodě se vyskytuje ve třech skupenstvích: v pevném (led a sníh), v kapalném (voda) a v plynném (vodní pára).

Věděli jste, že největší hustotu nemá led, ale kapalná voda při 3,5° C?

Pro člověka je voda nenahraditelná - nepatří sice mezi živiny, ale je pro lidský organizmus nezbytná. Tvoří prostředí pro životní děje, je rozpouštědlem většiny živin, pomáhá regulovat tělesnou teplotu a umožňuje trávicí procesy. Díky pravidelné výměně vody můžeme z těla vyplavovat škodlivé látky. Především u minerálních vod však dochází k usazování minerálů v těle. Dospělý člověk by měl denně přijmout 2 - 3 litry vhodných tekutin (tj. včetně vody obsažené v jídle), při velké fyzické zátěži i více.

Ale pozor, všeho s mírou. Nesmí se přijímat velké množství vody nárazově, aby zatížená ledvina zvládla vyloučit takové množství. Člověk vydrží nejdéle bez vody 7 - 10 dní. Při dlouhodobém nedostatku vody může dojít k tvorbě ledvinových kamenů a krátkodobý nedostatek se projeví žízní, nevolností, slabostí a křečemi. Dále je důležité dbát na pitný režim u dětí a seniorů, kteří jsou náchylnější k dehydrataci, onemocnění ledvin a močových cest.

A máme tu další zajímavost. Nedoporučuje se pít při jídle ani po něm, aby se nesnižovala účinnost trávení. Vodu ztrácíme denně v podobě moči (1,5 - 2 l), pocením, plícemi (při dýchání se za 24 hodin vyloučí asi 400 ml vody) a stolicí.

Pitná voda se získává úpravou surové vody. Surová voda se získává z podzemních nebo povrchových zdrojů. Z některých zdrojů - zejména podzemních - je možné získat pitnou vodu bez úpravy.

94,7 % pitné vody v České republice pochází z podzemních zdrojů (např. studny, vrty, prameny) a 5,2 % z povrchových zdrojů (např. nádrže, řeky).

Podle studie životního cyklu představuje úprava podzemní vody 3x menší zátěž pro životní prostředí než úprava vody povrchové.

pokračování na str. 3

Dárky, které zachraňují životy

pokračování ze str. 1

(eshop.unicef.cz/darkey-pro-zivot/vybava-do-skoly-pro-3-deti/). Vzdělání je pro ně stejně důležité jako nezávadná voda a dostatek jídla – jen díky němu se mohou v budoucnu vymanit z chudoby a beznaděje. Děkuje!

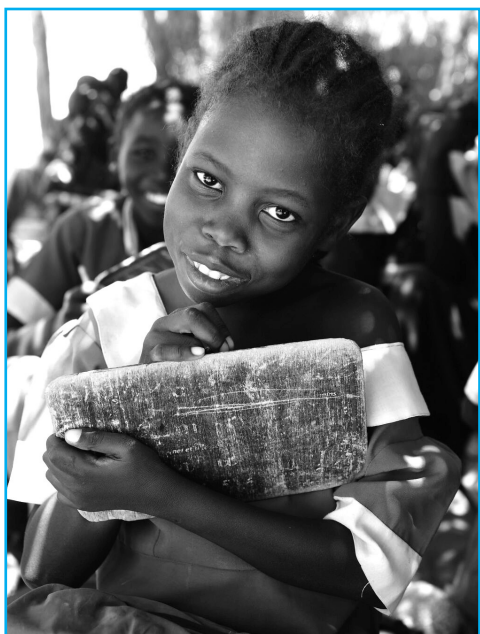
Darujte výživu

Dvanáctiletá Sadia z jihu Čadu na fotografii pomáhá své 22měsíční podvyživené sestřičce Fatoumaté sníst balíček terapeutické výživy Plumpy'Nut, kterou jí mohl dodat UNICEF i díky dárcům z České republiky. O Fatoumatu se nyní starají lidé v uprchlickém táboře Dosseye, kam utíkají lidé z centrální Afriky, aby si zachránili holý život. Spolu s nimi přicházejí i podvyživené děti.

Matky v táboře jsou ve svém rodném jazyce oporňovány na projevy podvýživy a poučeny o tom,

Sadia se svou sestrou Fatoumatou, Čad. © UNICEF/Dejongh

Pieretta Tapsale, Kamerun. © UNICEF/Dejongh

jak vypadá správná výživa pro miminka a malé děti. Sestry jejich dětí poté měří, váží a zkouší jejich chuť k jídlu právě na terapeutické výživě Plumpy'Nut. Děti, které trpí těžkou podvýživou, se poté posílají do zdravotnického centra v Goré, zatímco mírně podvyživené děti zůstávají zde.

V minulém roce UNICEF dodal 46 836 tun terapeutické stravy Plumpy'Nut dětem, které tuto výživu potřebují nejvíce. Za 1 216 Kč lze pořídit 150 sáčků této speciální výživy (eshop.unicef.cz/darkey-pro-zivot/plumpy-nut-arasidova-pasta/), které postačí k úplnému vyléčení jednoho dítěte z podvýživy. Děkuje!

www.unicef.cz

důležitá čísla

Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji, z. ú.

KRIZOVÉ CENTRUM PRO DĚTI A RODINU V JIHOČESKÉM KRAJI

776 763 176

pomoc@ditvekrizi.cz

www.ditvekrizi.cz

...

LINKA DŮVĚRY PRO DĚTI ČESKÉ BUDĚJOVICE

VOLEJTE VE DNE I V NOCI:

387 313 030

spramv@gmail.com

...

LINKA BEZPEČÍ BEZPLATNÉ VOLÁNÍ ODKUDKOLIV

116 111

pomoc@rodicovskalinka.cz

www.rodicovskalinka.cz

Vydavatel, redakce: Robinson, tř. 28. října 26, České Budějovice e-mail: redakce@noviny-robinson.cz www.noviny-robinson.cz za garance OOŽP Statutárního města České Budějovice

Inzerce, grafická úprava: STUDIO GABRETA® spol. s r.o., Praha info@studio-gabreta.cz

Tisk: TISKÁRNA PROTISK, s.r.o., České Budějovice

Reg. č.: MK ČR 7767

Vytištěno na recyklovaném papíru

Vydavatel se nemusí vždy ztotožnit s názory autorů publikovaných příspěvků

O zlé nemoci

Hlásíme se vám z lesní zpravodajské stanice roku 3054. V tomto vysílacím čase vám přinášíme zprávy z minulosti. Dnes si budeme povídat o roku 2020. Lidé v těchto letech neměli rádi sebe ani druhé. Chtěli jenom peníze, ničili přírodu, neházeli odpadky do koše, zabíjeli zvířata pro radost a pro parádu, ničili deštné pralesy, lhali, vyhrožovali si, zabíjeli se navzájem, rozváděli se, děti seděly jen u počítače a nechodily ven a nevěřily na anděly.

Jednoho dne byla odvysílána v televizi zpráva, že se ve světě začíná šířit osklivá nemoc. Lidé se začali bát o peníze, mobily, počítače, že jim klesnou platy a všech se zmocnil strach, místo toho, aby v sobě probudili lásku. Začali nakupovat velké zásoby jídla a pak je vyhazovali. Prali se u regálů o toaletní papír. Mysleli jen sami na sebe. Svět se hnal do záhuby.

Vtom se probudil les. Paní lesa svolala celý les a ptá se: „Kdo by byl ochotný zachránit celou Zemi?“ Přihlásili se jako první obři, ale paní lesa říká, že jsou moc velcí a všechno by tam rozdupal. Chtělo by to někoho malého, a tak se ptá, jestli by tu nebyl někdo menší. Přihlásili se dva nejmenší skřítky. Děkuji, povídá paní lesa. Dávám do vás veškerou svou důvěru a moc. Běžte a zachraňte svět.

Vydali se do světa lidí. První skřítek se jmenoval Láskymír a chtěl učít lidi lásku. Druhý se jmenoval Pravdík a chtěl učít lidi mluvit pravdu. Nebylo to vůbec jednoduché, lidé byli zatvrzelí a vůbec nechtěli skřítky poslouchat a přijmout jiný život. Na Zemi však žil jeden malý kluk jménem Toník. Skřítky nejen viděl, ale taky slyšel. Slyšel jejich rady a přemlouvání. Povídal si s nimi a začal se chovat podle jejich rad. V tu chvíli se na Zemi začaly dít velké věci. K Toníkovi se přidal Vašík, k Vašíkovi se začaly přidávat další děti. A k dětem se postupně začali přidávat dospělí. Lidé se začali uzdravovat. Začali pociťovat zvláštní teplo a brzy nato poznali lásku. K tomu se přidal Pravdík a na Zemi začal nový život. Takový život, jaký je tu i dnes, v roce 3054.

Pavel 10 let a Zuzana 8 let

O velké pranici barevných listů

To ráno se Stromová víla nemohla probrat z lenošivého spánku, který ji kolébal a pořád lákal do krásných snů. Ale její vladařské povinnosti nebudou čekat, až se slečinka uráčí! Proto už naposledy zívla, jako vždycky vyhrnula peřinku a opatrně vystrčila bosé nohy. To je dneska nějak studeno, pomyslela si: „Ale nejsem přece zbabělá, to tak!“ a vystrčila zpod peřinky i prťavoučký nos. Aby se pak mohla pohodlně rozležnout po komnatě, kde má svou ložnici, zvedla rozčuchanou hlavičku ze zahřátého polštáře.

Protřela si ještě trochu ospalé oči a spatřila služebnou Johanku, jak sem právě vcupitala. A už hubuje nabroušenou pusou: „Copak je to, moje roztomilá paní, takhle neustrojená! Co kdyby přijela nenadálá, neohlášená návštěva? Však já vás proberu k životu,“ a úplně dokořán otevřela všechny vyřezávané okničky i samotná okénka zámecké ložnice, odkud je lahodný výlet po celém království. Vypeskovat vílu a také ji vyhnat z postýlky, to si mohla služebná Johanka dovolit, neboť je velmi starostlivá, pracovitá a oblíbená, i když někdy i zbrklá. A zrovinka na tohle mohla tentokrát sama doplatit! Skoro se totiž zalakla fučícím větrem: „Ach jo, vílo,“ povzdychne si, „teplé babí léto je nenávratně pryč a podívej honem, jak se změnila i tvoje lípa!“ A opravdu, tam, kde se ještě večer chlubil houštinou listů jako od kadeřníka, je nyní celá holá, až se za to i trochu stydí: „Listy opadaly, jeжда, vílo moje,“ stírá si slzičky lípa, „v tom fučavění se snad ukymácím!“

Jen Zelený lísteček, na kterém malinkatý zámek Stromové víly stojí, se svou stopičkou ještě pevněji chytil větev: „Netrap se a odpočívej, krásná maminko lípo! To prostě přichází podzimní čas před dlouhým spánkem. Bude nám sice krušno, pošmourná rána budou častá, ale zvykneme si,“ konejší také Stromovou vílu a služebnou Johanku.

Jako by jim to chtělo ulehčit, v ten ráz vysvitne sluníčko. Malíčko je už pobledlé, ale čiperně se rozhlédne, mrkne na nespokojenou děvčata a obejmje je svými paprsky. Potom zbarví krajinu všemi pastelkami světa a hned si všichni vesele oddychnou! Služebná Johanka už dokonce pohlédla peřinku, polštářek a noční krajovou košíku Stromové víly vyvětrat do okénka. Zelený lísteček dával bedlivý pozor, aby se nerozhoupal. Co kdyby Johanka, jak se neopatrně vyklonila, uklouzla, probůh, a spadla do kamenitého příkopu?

To už Stromová víla snídala oblíbený šálek lipového čaje, přikusovala pocukrovanou vánočku a spokojeně mžourala usměvavými očima. Ke stolu pozvala i služebnou Johanku a Zelený lísteček se na ně zálibně díval. Byla to velká pohoda, když tu se od pomezí vláina království ozvaly osklivé, navztekávané výkřiky! Pohodu rázem překazily, protože na takové hrubosti tady nejsou ani za nehet zvyklí: „To vypadá, vílo, na nějakou zlojinnou hádaničku! Nebo pěknou pranici, dokonce i škaredou rvanici,“ služebná Johance se strachem rozjektaly zuby a přikřčila se pod stůl, když to vyjukaně říkala.

„Taková hanba pro celou moji zem! Co si o nás pomyslí naši spořádaní sousedé? Jak se můžu ukázat na svatbě královce Proutka s princezníčkou Šištičkou, na kterou mě srdečně zvou...?“ rozčílila se Stromová víla tak velice, že to snad ani nebyla ona, to jemné stvoření! A tím rozčílením se od hlavy po paty třásla jako osika: „Tomu všemu rošťáctví okamžitě uděláme přítrž,“ rozhodla se už s chladnější hlavou, jak se sluší a patří na správné Veličenstvo.

Bylo to navýsost jasné znamení pro Zelený lísteček, aby nelenil. Je nevidaně houževnatý, vši silou se zapřel o kmen lípy a vymanil se z náručí větvi. Pak přivolal fujavici a už se i se zámek všichni rozletí jak v povětrném kočáru.

Pomezí království Stromové víly není příliš daleko, pouze za devatero úzkými pěšinkami, devatero širšími říčkami a devatero širokými alejemi lip. Přesto se však zdá, že je to cesta bez konce! Až za poslední zákrutou s hradbou topolů, které vyznačují hranici země, se to nepřivětivé hartusení vyloupne v plné parádě...

„Já jsem nejkrásnější, protože jsem žlutý jako rozpálený slunce! Bez jeho světla by nikdo nemohl žít,“ volá žlutý list.

„Já jsem nejkrásnější, protože

jsem oranžový jako hořící plameny ohně! Bez jeho tepla by každý zmrzl,“ volá oranžový list.

„Já jsem nejkrásnější, protože jsem hnědý jako rozoraná země! Bez její úrody by všichni umřeli hladem,“ volá hnědý list.

Zpropadení hádavci na sebe hřímají a ne a ne zmlknout. Stromová víla se nejdříve zakucká novým hněvem, ale potom její hlas zazní tak přísně, že se i oni ohromeně zarazí: „Ani jeden z vás není skutečným sluncem, skutečným ohněm a skutečnou zemí. Vaše pýcha je marnivá a každá krása zbytečná, pokud také nejste někomu užiteční!“

„V dětství jste se k potěšení všech rozvíjely z křehkých pupenů. V mládí jste chránily útlé květy a plody. V dospělosti jste své stromy stínily před horkem,“ připomene jim Zelený lísteček, „tak proč jste na sebe tolik zlí? Proč zapomináte na pokoru a důstojnost?“

„Jenže co teď, kdy jsou z nás listy staré, unavené a vrásčité?“ nesměle zaseptají a schoulí se, jakoby se za své vrásky hanbily a pokoušely se je ukrýt před celým světem.

Ale Stromová víla se poprvé radostně usměje, protože listy začínají myslet s rozumem: „Že jste zestárlý, cítíte únavu a máte vrásky, které vám, ostatně, moc sluší, to ještě neznamená, že už nemůžete být užitečné,“ a laskavě kývne na služebnou Johanku.

Služebná Johanka, která držela palce, aby všechno dobře dopadlo, seskočí ze Zeleného lístečku a přicupitá k žlutému, oranžovému a hnědému. Zvědavě na tu malinkatou holku koukají jako na zjevení a její paní nabádá, aby v trávě a mezi kamením nezabloudila, i když ji Zelený lísteček hlídá. Ale to už Johanka vezme vyplašené hříšničky do dlaní, vyzdvihne je k svým malíčkým rtům, políbí je a jemně na ně dýchne: „Správné pořízení,“ vyprovodí je. Žlutý, oranžový a hnědý list pak spolu mizí v dálece jako pestré chmýří.

Vůbec však nejsou samy! Přidávají se k nim další a další barevní zvědavci. I na ně už působí čarovné přání, které ve svém nitru vyřkla ušlechtilá Stromová víla: „Ať vás mezi sebe přijmou pohádky, protože být v pohádkách, to je to nejušlechtilější životy. Díky nim, slibuji, opět omládnete!“

„A to se také brzy naplnilo,“ končí své vyprávění Panáček Živáček.

Pes Andy ani nedýchá, jak mu pozorně naslouchal: „Myslíš, Živáčku,“ zeptá se po chvíli zadumaného mlčení, „že mezi vděčné posluchače pohádek žlutého, oranžového a hnědého listu patří i Stromová víla, služebná Johanka a Zelený lísteček?“

„Hned,“ řekne Živáček, „jakmile se šťastně vrátí do koruny mateřské lípy.“

Kdyby nebylo nakukování do cizího obydlí neslušné, oba by se o tom mohli po setmění přesvědčit. Stromová víla zhasne každý večer lampičku a zachumlá se pod peřinku, aby ji v pohádce nic nerušilo. Služebná Johanka sundá ve svém pokojíčku zástěrku a při pohádce usrkává z hrnečku jako náprstek lipový čaj. A Zelený lísteček ani při poslechu pohádky nezapomíná, že se musí pohupovat zlehounka, aby ty dvě vzácné bytůstky nevypadly, probůh, někde pod zámecké zdi, i když tam teď jsou nadýchané kopice podzimního barevného listů.

Text: ŽŠ

Ilustrace: Václav Skalák

Léto

Léto je čas pohody,
dětí skáčou do vody.
Mámy sedí ve stínu,
koupí dětem zmrzlinu.
Tatínkové v hospodě,
píjí pivo v pohodě.
Léto je čas pohody.

Anežka, Nina, ZŠ Linecká, Český Krumlov

Škola

Do školy se chodí včas,
zas a zas a zas a zas.
Škola to je zábava,
někdy to je otrava.
Ve škole se učíme,
někdy taky zlobíme.
Co dostanete za odměnu?
Vysvědčení.

Nic jiného za odměnu
Neni!

Anežka, Nina, ZŠ Linecká, Český Krumlov

Rok

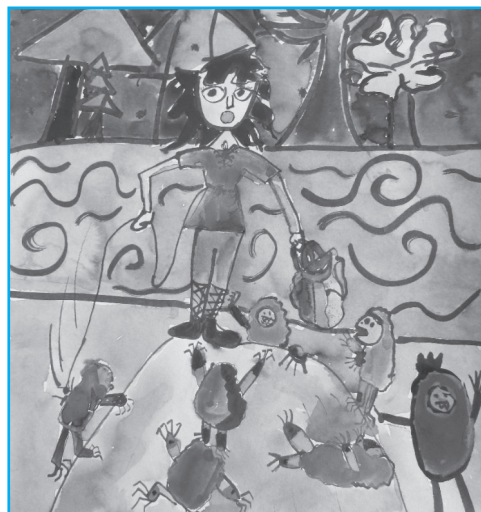
Jaro, léto, podzim, zima,
roční období jsou prima.
Ledem, únorem, březem, dubem,
v téhle době doma budem.
Květen, červen, červenec, srpen,
na stromě vyrostl pupen.
Zářím, říjnem, listopadem, prosincem,
a to je básně konec.

Anežka, Nina, ZŠ Linecká, Český Krumlov

Zámecká zahrada

V zámecké zahradě příšerky žijí,
je jich tam hodně a z fontány pijí.
Straší návštěvníky, zvláště co křičí,
v létě a na podzim tam hodně straší.

Aneta, Nina, Markéta, ZŠ Linecká, Český Krumlov

Jolana, 4. tř. ZŠ J. Š. Baara České Budějovice: Ronja

Pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávisť

V jedné chaloupce u řeky jménem Dva bydlí duchové dva. Nejmenší je Dva, jmenují se Smrt a Život. Nestarají se o životy a smrti celého světa. Však jen o tu říčku Dva. Smrt a Život jsou sluhové paní královny Smrti a pana krále Života. Ti se starají právě o všechny životy a smrti, jen ne o tu říčku Dva. V té říčce se rybám moc nedařilo. To víte, když jim vládne Smrt a Život. No, ale už se vrátme k chaloupce u řeky a k sluhům.

Celá léta se starají o tu řeku, až pak jednou Život navrhně: „Co kdybychom měli děti. Je nám tu přeci smutno.“ „No dobrá“, řekla Smrt. Po devíti měsících se jim narodily dvě dcery. Byly ná... no, abych byla upřímná, moc hezké tedy nebyly. A jméno jim k tomu pomohlo. Jmenovaly se Nenávist a Lež.

Když povrostly, jen a jen se hádaly. A rodiče se k nim s chutí přidali. Lépe řečeno, spíše Smrt

Dny jsou stále kratší, protože sluníčko se za celý rok svého putování oblohou unavilo. Trvá mu, než ráno vstane, zatímco brzy odpoledne už chvátá na kutě. Ale noc, ta si libuje! Kvečeru se probouzí svěží a za úsvitu se jí vůbec nechce spát. Považte, ani nezívne, jen měsíc a hvězdy otráveně mžourají. A tak to trvá, než Podzim zavolá Zimu, ať už si provádí ty svoje sněhové a meluzínové skopičiny, jak je libo. Jenže takhle daleko ještě nejsme...

To dobře ví i Panáček Živáček a jeho věrný kamarád pes Andy. Však jim to někdo, když se ještě ve spánku převalovali v postýlkách, hezky připomněl: „Představ si, Živáčku,“ zadumaně si protírá oči Andy, „že mě ve snu navštívila tajemná sněhová vločka. Co to znamená, věděl bys?“ Ale Živáček se jen vykulí a vzpomíná se až za notnou chvíli: „A ty si představ, Andy, že mě navštívila taky. Byla i ta tvoje taková štrpapatá? Byla jako odlesk nějaké komety na hladině rybníka za naším městem? Byla taky usměvavá?“

Na tenhle hrozen otázek Andy horempádem kývá, aby kývnul na některou z nich nepropásal. A oba se posadí na zedečky v pyžámách, jen to žuchne. Skoro bojácně se rozhlížejí. Co kdyby jim ta vločka letěla zrovna za zády? Ono je to totiž všechno vskutku jako v pohádce z tisíce a jednoho kouzla! Vždyť sen, který se zdál Živáčkovi, zdál se nachlup i Andymu, a sen, který se zdál Andymu, zdál se nachlup i Živáčkovi...

„To máte pěkně zamotané kebulky, vy hrdinové!“ ozve se nejen za jejich zády, ale všude kolkolem. Příjemný, zvonivý hlas, jako by je objímal. A opravdu, ocitají se v náručí oné tajemné sněhové vločky z jejich snů! Dýchne jim na tváře: „Nestudím vás? Jsem už přece jen zimní, ale neobjevila jsem se tu pro nic a za nic. Jako nejhlavnější rádkyně paní Zimy mám vykumat, jestli je na její příchod všechno přichystáno. Mají zvířátka dostatek potravy ve spížárnách? Je uklizeno listí, aby pod závěsemi netlelo? Jsou mladé stromky obalené slámou, aby nezmrzly? Mají děti pořádné čepice, šály a rukavice? Mají už chuť stavět sněhuláky? A co vy dva? Pochlubte se!“

Živáček a Andy se ale ošívají a už se přiznávají: „My ještě ani nevíme, jaké pohádky budeme děti za zimního vyprávění učit!“

„Když mi pomůžete s tím, co moje paní Zima potřebuje vědět, aby svým příchodem nikomu neublížila, neunavím se a ráda na oplátku poradím,“ nabídne sněhová vločka a ještě mlsně zaškemrá: „A byla by aspoň troška zmrzliny, abych se při če-

kání zchladila a neroztála?“

Jakmile potom pan školník zatahá za provázek, který visí jako upletený copánek u blýskavého starodávného zvonku u hlavního vchodu do školy, ozve se cinkot plný zlatavých tónů. Je to pro děti znamení, aby se vyhruly ven a všechno pro sněhovou vločku prozkoumaly: „Jste bystřejší než já,“ chválí je po jejich návratu, ořeže si tužku a zapisuje si do notýsku, aby nic nezapomněla, „však se o vás mé paní zmíním, aby vám za svého kralování splnila jakékoliv přání! A vám,“ otočí se na Živáčka a Andyho, „splním sama a hned, co jsem slíbila. Ty pohádky, které budete za zimního vyprávění své žáky učit, mohou být o tom, jak...“

A od téhle chvíle si je vločka šibalsky přitáhla co nejbližší k sobě a začala jim do uší co nejtíseji šeptat. Dětem jejich uši, našpičatělé zvědavostí až hrůza, nebyly nic platné. Pravdou ale je, že se o to víc můžeme těšit, o čem ty příští pohádky vlastně budou.

Pak už jenom cosi jako zázrakem

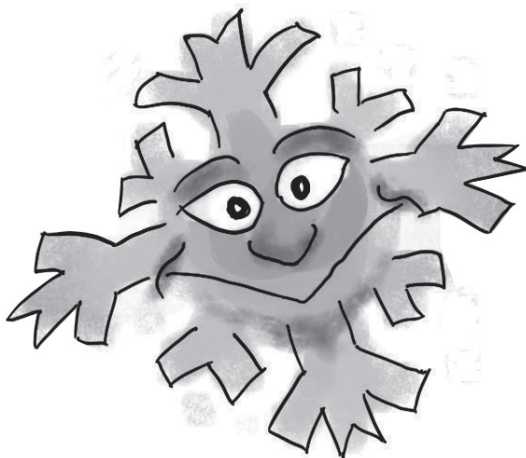
zašumělo a sněhová vločka tak tajemně, jak se objevila, také zmizela. Musela přece předat poselství o našem světě své mocné paní Zimě...

Text: ZŠ

Ilustrace: Václav Skalák

redakce

Sen o sněhové vločce

Proč tolik píšeme o vodě?

pokračování ze str. 1

Celková spotřeba vody (tj. osobní i průmyslová a zemědělská) na osobu je v Indii a Číně zhruba milion litrů na osobu na rok, ale v USA je to přibližně 2,8 milionu litrů za rok, což je zhruba decilitr za sekundu.

Celková spotřeba vody v ČR je 57 tisíc litrů vody na osobu za rok (domácnosti i průmysl se zemědělstvím).

A jak je to v českých domácnostech? V průměru každý z nás spotřebuje 32,5 tisíce litrů za rok, tedy denně přes 89 litrů!

A co z toho všeho vyplývá?

Dalo by se s nadsázkou říci, že vedle soli je i voda nad zlato. Musíme ji chránit, pečovat o ni a neplýtvat s ní.

I když se to na první pohled nezdá, tak i správné třídění odpadů má vliv na kvalitu a dostatek vody. Nevěříte?

Vezměme si třeba skládku odpadů. Čím menší bude a zároveň na ní bude co nejméně jedovatých odpadků, tím se při dešti dostane do podzemních vod méně nečistot.

Nebo vylitý tuk či olej po smažení do odpadu. Nejenže se potom ucpávají trubky, ale mastnota na sebe nabaluje různé nečistoty, které se potom v čistírně odpadních vod musí složitě a drazo z vody odstranit.

A takových příkladů jistě najdete sami dost. Proto používejte vodu s rozmyslem a chovejte se k ní s láskou jako sami k sobě. A mějte vždy na paměti, že jsou na světě lidé, kteří si jen tak nemohou otočit kohoutkem a napít se.

Tak na zdraví!

Co dělat s vánočními odpady? Pomohou i barevné kontejnery

Plastová lahev od oleje

Vymýt mycím prostředkem na nádobí a vytrít do kontejneru na plasty, nevymytou vhodit do koše na komunální odpad.

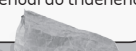
Plastová vanička od masa

Čistá (bez zbytků masa a krve) do plastů, znečištěná do koše.

Pečicí papír

Vyhodte ho do směsného odpadu. Kvůli jeho speciální úpravě se nehodí do tříděného odpadu.

Použitý jedlý olej

Odneste jej na sběrný dvůr, nebo do speciální nádoby.

Sklenice od potravin

Patří do kontejneru na sklo. Lze třídit i nevymytá a s víčkem.

Rozbitá světýlka ze stromečku

Vytríte do kontejneru na elektroodpad, nebo odneste do sběrného dvora.

Balící papír, dárkové tašky

Vytríte do kontejneru na papír. Lze i schovat na příští Vánoce, na balení jiných dárků i tvorbu dekorací.

Plastové stuhy

Patří do kontejneru na plast. Můžete si je schovat a využít příště. Upcyklace je v kurzu!

Rozbitá skleněná ozdoba

Vhodte do koše na směsný odpad. Většinou na ní bývají naneseny různé třpytky a barvy, což znemožňuje recyklaci.

Další informace o třídění a recyklaci najdete na www.tridenijedulezite.cz

Štěpánka 11 let

Když se vydra Alžběta vydala na cestování...

Pozor, klouže to

Motorový olej v automobilu pana Vokřála byl už neposedný. Musel přece využít toho, že ho konečně osvobodili z kanystru, kde ho už bolela celá záda a ani si nemohl podrbat nos, který ho svéděl k zbláznění. Jakmile spustil mechanik v servisu motor, choval se olej jako rozpustilý kluk. Všude chtěl vlézt, natéct, do všech trubek, mezi ozubená kolečka, do kloubů, prostě všude tam, kde bylo třeba součástky motoru řádně promazat, aby se při jízdě nezadrhly a motor se škubáním nezastavil. To už by mohlo znamenat, že se motor zadřel. A že třeba ani nepůjde opravit!

To starý olej, kterému se říká vyjetý, měl vystaráno. Už si v motoru pana Vokřála odsloužil své a mohl se věnovat odpočinku a lelkování. Proto ho v servisu vypustili do kanystru a nechali ho napospas, dokud ho neodvezou do sběrného dvora, kde je ohrazeno místo s nápisem přes celá vrata: „Pozor! Sem se nepřibližovat, nebezpečný odpad! Kdo se přiblíží, může být napaden, protože ty odpady jsou drzé, aby se nějak zabavily.“ A s plastovými kanystry, nad nimiž se žluté kontejnery ošklibají, se nesmí nakládat jako s plasty, i když to plasty jsou, jenže zaneřáděné od oleje, který s autem poznával cizí města, nové kraje, někdy i ty u moře, když se tam rodinka Vokřálovic vypravila na letní dovolenou. Jindy pak zažil různá dobrodružství na silnici i mimo ni, když se v zimě rodinka Vokřálovic vydala na lyže a sáňkování do Alp a s autem se zabořili do závěje jako do duchny. To olej málem zmrznul...

A teď se tedy oba oleje při jejich výměně setkali. Ten vyjetý, i když unavený po všech těch stovkách kilometrů, moudře pravil tomu novému: „Nesmíš se flákat, ať nezaviníš nějakou havárii, když by Vokřálovic lomili rukama, cože si o půlnoci na opuštěné silnici počnou, když světla jejich městečka Trhové Sviny na ně pomrkávají ještě z pěkné dálky...“ A ten nový si vzal ponaučení k srdci: „Chci přece s rodinkou Vokřálovic poznat svět, jako jsi ho poznal ty! Budu proto motor jejich autáku promazávat a promazávat, že možná nakonec bude sloužit jako po másle!“ A oba se nabádaly: „Hele, nevyšplíchni, to potom na nás může někdo uklouznout a zničit si šaty, třeba nějaká nafintěná slečinka nebo kluk, který neposlouchá a nedává pozor...“

A jen to domyslely, ozvalo se vedle nich žuchnutí. Páni! Žádná slečinka, žádný kluk, ale automechanik servisu, když zamilovaně čučel na dceru pana Vokřála a paní Vokřálové. Ti se rozesmáli a mechanik se rozesmál taky, protože i nebezpečný odpad může někdy způsobit veselí, pokud nejsme namyšlení škarohlídi: „Ale lepší je si dávat majzla,“ přidá se vydra Alžběta, když právě kráčí kolem.

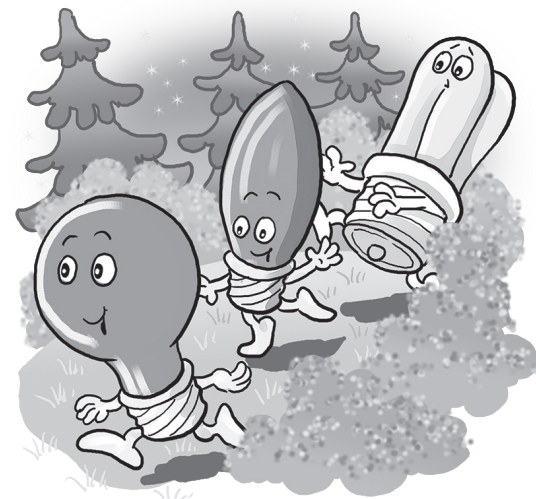
Barevný lunapark

Pan ředitel lunaparku se zálibně zadíval na dlouhou řadu atrakcí, které slouží dětem i dospělým k dobré náladě. Zkontroloval, jestli jsou v pořádku všechna zařízení u kolotoče, u střelnic, labutí a dětského kolotoče se zvířátky místo obyčejných sedadel, když se vedle něho ozvalo: „Ahoj, řediteli, tak kampak letos vyrážíš s tím svým zábavním konvojem...?“

Skoro se lekl, ale byla to jeho dávná přítelkyně Alžběta, které milerád odpověděl: „První štace bude pouť s jihočeskými mlsotami v Týně nad Vltavou. A hele, nechceš se připojit a vypomoci nám celý lunapark postavit, ať můžeme brzo rozsvítit barevné žárovky a spustit vřískavou hudbu, co ty na to, šmejdičko?“ Neodporovala, ba naopak: „Vypomůžu ti nejen já, ale pozvu i ostatní vydry z okolí, ať se nám práší od pacek...“

A bylo to tady. Ovšem hned první večer nedopadlo všechno akorátně, jak si pan ředitel myslel, že dopadne. Nikdo totiž nepočítal se dvěma kluky, myslím, že ze třídy 3. A, kteří se rozhodli tropit zlo. Najednou prasklo několik barevných žárovek, jak se do nich trefili kameny. Nikdo je totiž nedokázal okamžitě lapit, když se rychle propletli návalem návštěvníků a hurá zbaběle pryč. Ještě chvíli jejich řádění a lunapark by se ponořil do tmy tmoucí!

A příští ráno bylo neméně smutné! Pan ředitel lunaparku i jeho pomocnice vydry jen lomili rukama a pac-kama, když zjistili, že držáčky, do kterých jsou zašroubované žárovky, zejí prázdnou. Žárovky, ty starodáv-ně baňaté i ty moderní pojmenované ledkové a vypadající jako chutné trubičky od cukráře, ale koneckon-ců i některé zářivky se totiž v noci dohodly, že nebudou nečinně čekat na nejhorší, ale seberou se a zmizí někde v přírodě. Jenže, co by to bylo za lunapark bez barevných žárovek...? A tak se po nalezení těch dvou kluků, kteří nakonec nebyli z třídy 3. A, ale přespolní ze sousedního města, rozběhla pátrací akce. A žárovky byly odhaleny v lesnaté roklí, kde se chuděrky celé třásly obavami o svoje zdraví i životy. Vydry je posbíraly do košíčku a ty rozbité do tašky, které pak odnesou do zvláštní nádoby na sběrný dvůr. Po návratu od rokle se všichni vrhli na zašroubování žárovek do jejich držáček, kde si hoví jako v postýlkách. Jakmile je potom pan ředitel lunaparku zkoušel rozsvítit, všechny fungovaly bez potíží! A pouť s lunaparkem mohla pokračovat. Jen vydra Alžběta ještě dál špekulovala o tom, jak jsou žárovky veledůležitě: „To si asi málokdo přizná, že bez nich by vlastně nastala tma a sluníčko by nemělo s kým závodit o olympijskou medaili za nejjasnější světlo!“

Napravená Zdenička

Nechceme se mýlit, ale myslíme si, že se určitě rozpo-menete na neteř vydry Alžběty Zdeničku, holku neposlušnou, umíněnou a prostě zlobivou, když jsme se s ní setkali na počátku těchto našich pohádko-vých příběhů. Tenkrát zrovna lezla do černého kontejneru, který je ovšem právoplatným domovem ušmudlaných papírů a komunálního odpadu. Chtěla vedle nich svou čistotou a bělostnou barvou zářit k závidění. Nedopadlo to však zrovna růžově.

Byla tu totiž její milovaná tetička vydra Alžběta, která Zdeničku párkrát zleva doprava a párkrát zprava doleva jemňoučce propleskla, aby to nebolelo, ale přivedlo ji to k rozumu. Je docela možné, že tenkrát ještě zůstala Zdenička nezkontrovanou vydří slečnou, že k tomu rozumu přišla až teprve nedávno. To když vyrostla, to když se z ní stala vydra k pohledání, za níž se otáčí nejen mlsný vydří mládenec. A co hlavně vedle toho, že vypadá úžasně? Polepšila se! Náhle je plná elánu a chuti něco dokázat, odčinit své lumpárny a skutky někdy vsutku hodné zatracení: „Co kdybys, milá slečno, zkusila něco jako já, naučila se zkrášlovat dámy a léčit jejich zbytečné smutky, že neoplývají krásou, takže jim ji přičaruješ? Prostě zkusit založit si kosmetický salon plný slunečního svitu, barev a vůní od parfémů, krémů a cizokrajních vodiček a hebkých mydel...? Počkej, nepřerušuj mě, když mi to tak hezky povídá, vím, co chceš namítnout. Chceš namítnout, kde ten salon zařídíš. To je přece jednoduché. Máš ještě nějakou tu noru prázdnou, tak do toho...!“

Zaskočená Zdenička kulila oči a ani nemrskla vousy, co mají vydry rozčepýřené kolem tlamíček, aby třeba nenamítla něco nezdravého, co by tetičku Alžbětu namíchlo, že by všechno odvolala. Tak to se nestalo! Alžběta dokonce Zdeničku všemu naučila, vzala ji také na prohlídku kosmetického salonu své člověčí přítelkyně v Táboře a náhle už tu byl slavný den, kdy měla její učednice úplně samostatně zkrášlit první dámu, která po ranním vytažení rolety v vchodu do salonu vstoupí. Ouha! Byla to známá frajerka, nespokojená se vším, s uměním kosmetiček, kadeřnic i pedikérek a masérek. A zrovna tahle se měla Zdeničce svěřit se svojí pleť a vráskami? Však pohrozila, že ji nechá odsoudit do pekel, jestli jí třeba jen trošku pokazí její elegantní krásu. A pak údivem ani nemukla!

Byla totiž sama překvapená, že je nadmíru spokojená! Dokonce nabídla, že zařídí specializovanou firmu na odvoz tub, skleniček, krabiček, dóziček a jiných obalů z kosmetických přípravků, které na její zuleschtění Zdenička vypatřala, ale zároveň jsou pro přírodu nebezpečné.

Šlo to jako na drátku

Paní bobrová Vénová, manželka strýčka bobra Vény, jen lomila rukama a nařikala: „Jak já asi toho všechno stihnu? Vyprat, usušit, nažehlit a úhledně složit! Jézunkote, to mě bude Věna peskovat a jako poslední si zase povede svou, že jsou jiné manželky šikovnější, nebo možná i bystřejší!“

„Nic ti vyčítat, a natož peskovat, ten tvůj kavalír nebude! Copak zapomínáš, že máš nás, manželky, ostatních zvířecích manželů od potoka Čiperky, který vandruje křížem krážem Jihočeským krajem, takže i tady na Šumavě kolem Vimperka...?“ ozve se maličko našťavaně, ale paní Vénové to stačí, aby si narovnala záda a dostala zpátky už skoro ztracenou náladu: „Holky, vy jste svatá stvoření,“ hekla a rozhlédla se.

Pochopitelně, že tady u hromady všelikerých oděvů, kabátů, kalhot, košil, svetrů, ba i čepic, šálek a rukavic, které je třeba vyprat, usušit, nažehlit a úhledně složit netrčela opuštěná sama. Opuštěný teď byl jedině zvláštně obrovský modrý kontejner podobný komínu u lokomotivy, do něhož lidé vhažují právě ty věci, které paní Vénovou tak zaskočily. V jeho bříšku bylo zase volno na další oděvy a šatstvo a možná i jiné věci z textilu. A vydra Alžběta se ujala velení jako vydří náčelník: „Tak ať to, holky, do oběda zvládnete, odpoledne si pro všechno přijedou z charity...“

„Co to je, ta charity?“ zvědavě se k ní lísa jedno mládě a ostatní také poslouchají: „Na světě je hodně lidí, kteří jsou chudí, nemají kolikrát ani kde bydlet, nemají práci, aby si vydělali peníze a mohli si něco koupit, nemají nic pořádného na sebe, trpí hladem i žízní. Ale jsme tady my, abychom jim pomohli. A právě ta pomoc, úplně zdarma, milá hůdata, se jmenuje charita.“

„A to můžeme pomáhat i my, mláďata...?“ malá vydříčka netrpělivě čeká na odpověď. „No určitě, samozřejmě! Každý může charitě přispět tím, na co stačí...“

„Tak to šupajdíme taky píchnout tetě Vénové!“ rozhodnou se mláďata a už prchají na břeh, kde se vše odehrává. Tam potom rozdělují už naskládané oděvy na ty, které jsou ještě zachovalé a při dalším nošení nebudou dělat ostudu, a potom na ty ostatní, které se už hodí jedině na ušíť hadříků a utěrek pro různé úklidy. Věřte nebo ne, třeba i na čištění automobilových motorů! A s tím, co přece jenom ještě zbyde, si už poradí zaměstnanci sběrných dvorů.

Kdo by teď pochyboval, že při zahoukání nákladáčku s nápisem „Charita“ nebyli všichni dohromady na jeho příjezd připravení, mylil by se. A při toulkách po světě se zvířecí děti rozhlížejí, jestli nepotkají někoho, jak si to pyšně vykračuje právě v těch šatech, které dostal při jejich rozdávání v charitě...

*z knihy Toulky vydry Alžběty, kterou vydal Krajský úřad Jihočeského kraje spolu s EKO-KOM, a.s.
text: Zdeněk Šmaus, ilustrace: Zdeňka Študlarová*

